

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO

T R E Ś Ć.

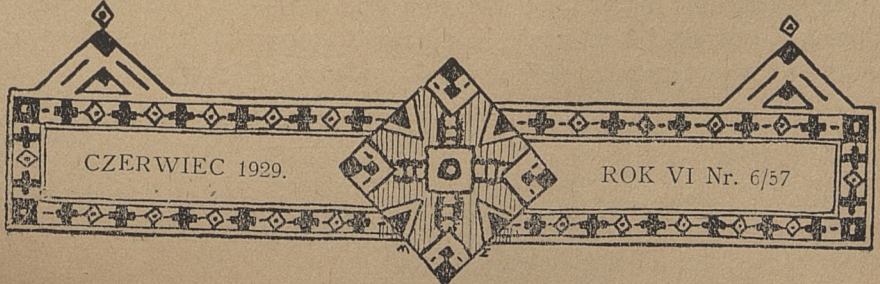
CZEŚĆ URZĘDOWA.

Odezwa z powodu przyjazdu Pana
Prezydenta Rzplitej. Poz. 62. Wy-
konanie programu w szkoł. dwuję-
zecznych. Poz. 63. Odpowiedzialność
dyscypl. naucz. tymcz. Poz. 64. Zwie-
dżanie szkół przez S. S. Francisz-
kanki ze St. Zjedn. Poz. 55. Niele-
galny obrót sacharyną. Pocz. 66.
Podniesienie zdrowotn. i wyglądu
kraju. Poz. 67. Zakł. lecznicze uzna-
ne przez Mstwo. Spr. Wewn. Poz.
68. Legitymacje służb. Poz. 69. Wv-
miana pocztówek krajozn. Poz. 70.
Prawa i obow. naucz. wychowaw-
ców w obozach P. W. Poz. 71. Kur-
sy wakac. dla naucz. szk. średn. i
semin. naucz.

Konkursy. Komunikaty. Wiadomoś-
ci osobiste.

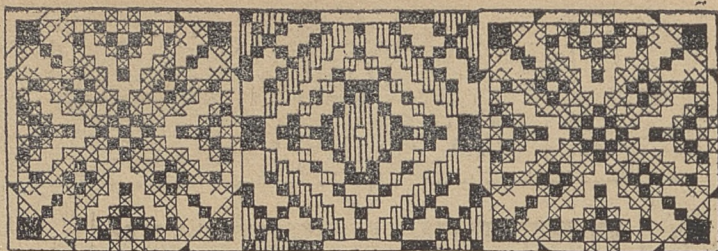
CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

- 1) Najogólniejsze zarysy pracy wy-
chowawczej 2) Hygrometr
E. Dokowski.

CZERWIEC 1929.

ROK VI Nr. 6/57

ODEZWA

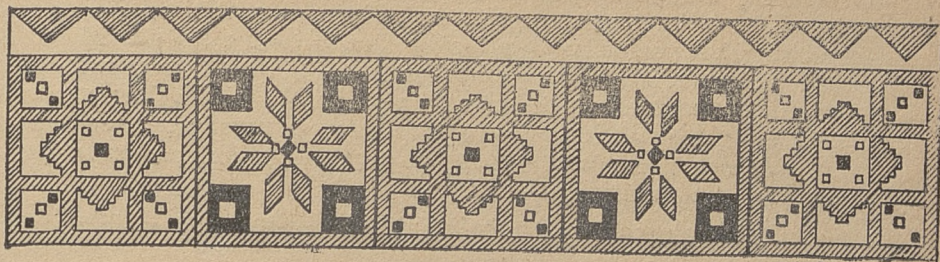
Kuratora O. S. W. do Nauczycielstwa Wołyńskiego

W dniu 16 czerwca b. r. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przybędzie i odwiedzi Wołyń.

Od wieków kraj ten złączony z Polską dzieli z nią trud zmagania o utrwalenie zachodniej kultury i cywilizacji na kresach wschodnich. W czasach powstań wyszli i z tej ziemi bohaterzy, walcząc o wolność państwa, głosząc zasadę: wolni z wolnymi—równi z równymi. Dziś Wołyń współpracuje nad budową demokratycznej wolnej Rzeczypospolitej i od podstaw przygotowuje w szkołach przyszłych obywateli do życia dla dobra państwa. Po 10-ciu latach odzyskania niepodległości i dążeń Polski ku potędze i utrwaleniu idei państwa, młodzież szkolna powinna ze czcią i radością przywitać Dostojnego Gościa, uosobienie Majestatu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej

Kierunek drogi Pana Prezydenta wypadnie z Łucka przez Dubno, Krzemieniec, Równe i Kowel. Ścisłe terminy będą podane później. Bądźmy gotowi na dzień przybycia! Formę przywitania i uczczenia Pana Prezydenta w miastach, we wsiach i wzdłuż dróg, które przejedzie Pan Prezydent, Kuratorjum powierza opracować władzom szkolnym łącznie z Komitetami lokalnymi tak prosto i serdecznie, jak jasną i słoneczną jest przystrojona kwieciami jedenasta wiosna wolności w odrodzonej Ojczyźnie.

Kurator Okręgu Szkolnego [—] H. Szczęgowski.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Poz. 62. Wykonanie programu w szkołach dwujęz.

Okólnik Kurat. O. S. W. z dn. 18/III 29 Nr. I 4593/29.

Kuratorjum stwierdziło w kilku wypadkach, że kierownicy szkół nie mają lub nie rozumieją programu obowiązującego w szkołach dwujęzycznych, niejednokrotnie nie posiadają nawet odnosnych Dzienników Urzędowych, zawierających przepisy w sprawie tych szkół.

Stan ten nie może być tolerowany, poleca przeto Panowie Inspektorowie nauczycielstwu:

a) gruntowne zaznajomienie się z obowiązującą instrukcją Ministerstwa z 29 lipca 1924 r., przedrukowaną w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 2 z 1927 pod poz. 14 znajdującym się tam rozkładem lekcji, oraz rozporządzeniem Kuratorjum z 28/II 1927 r. Nr. 1-3367/27 w sprawie rozpoczynania nauki czytania w języku ukraińskim (ruskim).

b) oznaczenie w rozkładach lekcji przez ujęcie w klamry, względnie wypisanie innym atramentem przedmiotów udzielanych w języku ukraińskim.

c) ścisłe przestrzeganie języka nauczania danego przedmiotu. Nauczycieli, którzy nie zastosują się do zarządzenia, należy pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Równocześnie wyjaśnia Panowie Inspektorowie nauczycielstwu, że w szkołach o znacznej większości dzieci ukraińskich tak dwujęzycznych, jak i polskich z językiem ukraińskim jako przedmiotem obowiązkowym, w myśl wyżej przytoczonego rozporządzenia, rozkład godzin ulega odchyleniu tylko o tyle, że naukę czytania i pisania rozpoczyna się w języku ukraińskim, przeznaczając godziny języka polskiego na pogadanki. Skutkiem tego wymiar godzin i język nauczania pozostałych przedmiotów nie ulega żadnym zmianom. A więc n. p. w oddziale I rachunki w szkołach dwujęzycznych, zaczynających naukę czytania w języku polskim czy ukraińskim, natomiast w szkołach z polskim językiem nauczania i ukraińskim jako przedmiotem, niezależnie czy naukę czytania rozpoczyna się w języ-

ku polskim, czy ukraińskim będą nauczane w języku polskim. Tu należy przypomnieć, że w szkołach polskich z językiem ukraińskim, jako przedmiotem obowiązkowym, w myśl okólnika Kuratorjum z 9/VIII 1927 r. Nr. I-12961/27, uzupełnionego rozporządzeniem z 14/X 1927 r. Nr. X-17513, co do zwalniania niektórych dzieci od nauki języka ukraińskiego, stosuje się wymiar godzin przewidziany dla szkół dwujęzycznych, z tem, że nauczanie wszystkich przedmiotów odbywa się w języku państwowym, za wyjątkiem języka ukraińskiego.—

Za Kuratora Okręgu Szkolnego [—] St. Sowiński Nacz. Wydz.

**Poz. 63. Odpowiedzialność dyscyplinarna tymcz.
naucz. szkół podległych Min. W. R. i O. P.**

Rozp. Min. W. R. i O. P. z dn. 13/XII 28 Dz. U. R. P. Nr. 8 poz. 70.

Na podstawie art. 75 i 161 ust. z dnia 1 lipca 1926 r. o stos. służb. naucz., której tekst jednolity został ogłoszony w zał. do rozp. z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 462) zarządzam w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli tymczasowych z kategorii wymienionych w art. 1 punkt a) powołanej ustawy, co następuje: § 1 Na nauczycieli tymczasowych mogą być nakładane następujące kary: 1. kara porządkowa upomnienia; 2. kary dyscyplinarne: a) nagana, b) kara pieniężna do wysokości 20% uposażenia jednomiesięcznego, c) zwolnienie ze służby z zachowaniem praw do uposażenia emerytalnego w stosunku do lat rzeczywistie wysłużonych lub do odprawy, d) wydalenie ze służby państwowej bez prawa do emerytury lub odprawy i z pozbawieniem prawa zajmowania stanowiska nauczycielskiego w szkolnictwie państwowym, publicznem lub prywatnem. § 2. Karę porządkową i kary dyscyplinarne wymienione w § 1 punkt 2 lit. a) b) i c) nakłada na nauczycieli publ. szk. powsz. inspektor szkolny; karę wymienioną w § 1 punkt 2 d) w stosunku do nauczycieli publ. szk. powsz. oraz wszystkie kary, wymienione w § 1 w stosunku do nauczycieli innych szkół, nakłada kurator okr. szk. Jeżeli inspektor szkolny przedstawi wniosek o wymierzenie kary wydalenia ze służby państwowej nauczyciela publicznej szkoły powszechnej, a kurator okr. szk. nie przychylił się do tego wniosku, zwraca sprawę inspektorowi szkolnemu celem nałożenia jednej z kar, do nałożenia której uprawniony jest inspektor szkolny. § 3. Kary dyscyplinarne wpisuje się do wykazu stanu służby. § 4. Do postępowania dyscyplinarnego przeciwko nauczycielom tymczasowym mają zastosowanie postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341), o ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej. § 5. Dochodzenie dyscyplinarne przeprowadza władza bezpośrednio przełożona nad szkołą, do której służbowo przynależy obwiniony nauczyciel. Jeżeli inspektor szkolny przedstawi wniosek o wymierzenie kary wydalenia ze służby nauczyciela publicznej szkoły powszechnej, kurator okr. szk. może zarządzić uzupełnienie dochodzenia. § 6. Pisemne orzeczenie o nałożeniu jednej z kar wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia należy doręczyć obwinionemu. § 7. Władza, upraw-

niona do nakładania kar dyscyplinarnych (§ 2) może każdej chwili zawiesić nauczyciela w pełnieniu służby, jeżeli wdrożono przeciw niemu postępowanie sądowo-karne lub dyscyplinarne, albo, gdy nauczyciel odmówi jawnie posłuszeństwa służbowego, albo też, gdy ze względu na jakość zarzuczonego mu uchybienia obowiązkom służbowym lub godności stanu nauczycielskiego dalsze pozostawienie go w służbie naraziłoby powagę szkoły lub groziło dobru szkoły. Odwołanie od takiego zarządzenia dopuszczalne jest jedynie łącznie z odwołaniem od orzeczenia o nałożeniu kary. § 8. Jeżeli nauczyciel w ciągu 2 lat po nałożeniu kary dyscyplinarnej (§ 1 punkt 2a i b) zachowywał się pod każdym względem poprawnie, może władza, która karę nałożyła, na jego prośbę zarządzić wykreślenie tej kary z wykazu stanu służby. § 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. [—] Świątański

Uwaga Red.: Rozporządzenie niniejsze w odniesieniu do Okr. Szk. Wołyńskiego pogląga w konserwacji rozszerzenie uprawnień inspekt. szkolnych.

Poz. 64. Zwiedzanie szkolnictwa polskiego przez S. S. Franciszkanki ze St. Zjedn.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 7 Maja 1929 r. Nr. O-7349/29

Ministerstwo Spraw Zagranicznych powiadomiło Ministerstwo Wyzn. Religijnych i Oświecenia Publicznego, iż w kwietniu b. r. przybędą ze Stanów Zjednoczonych dwie siostry Franciszkanki, a mianowicie Siostra Adelajda (Anna Sandecka), przełożona klasztoru w Sylvania, Ohio, oraz Siostra Leokadja (Marja Jaunich), przełożona szkoły św. Jadwigi w Toledo, Ohio, celem zapoznania się ze szkolnictwem polskim w Kraju. W związku z powyższem Kuratorjum na polecenie Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 IV. 29 r. Nr. II-11609/29 zarządza, aby podległe władze szkolne udzielały Siostram w czasie zwiedzania przez nie szkół wszelkich ułatwień.—

Kurator Okręgu Szkolnego [—] K. Szelański

Poz. 65. W sprawie nielegalnego obrotu sacharyną.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 17 kwietnia 1929 r. Nr. II 10379/29.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7-X 1927 r. o sztucznych środkach słodzących (Dz. Ust. Nr. 89, poz. 797) wprowadzono zakaz obrotu sacharyną na obszarze Rzplitej. Mimo formalnego zakazu nielegalny wyrób i sprzedaż sacharyny rozwija się w kraju na szeroką skalę, wyrządzając Skarbowi Państwa, nieuswiadomionym konsumentom, oraz przemysłowi cukrowniczemu poważne szkody i straty. Wedle otrzymanych przez Ministerstwo Skarbu informacji głównymi konsumentami sacharyny mają być mniej zamożne warstwy, a w szczególności ludność wiejska w województwach wschodnich i południowych. Włoszanie zao-

patrują się w sacharynę podczas targów u agentów, krążących wśród przyjezdnych. Ludność wiejska stosuje spożycie sacharyny w swoich domach z powodu braku należytego uświadczenia. Akcja przeciwko nielegalnemu handlowi sacharyną może dać pomyślne wyniki, jeśli nauczycielstwo uświadczy przez szkoły ludność o szkodliwości używania sacharyny do celów jadalnych, i o korzyściach dla organizmu ludzkiego płynących ze spożycia cukru i wyrobów cukrowych. Szkoła może przez młodzież trafić do kół rodzinnych, nauka zaś przyrody i higieny, a także nauka geografii przy omawianiu naszego przemysłu cukrowniczego następczy sposobność do omówienia szkodliwości używania sacharyny do celów jadalnych.

Dyrektor Departamentu [—] Wł. Złobicki

Poz. 66. Podniesienie zdrowotności i wyglądu kraju.

Okólnik Wojewody Wołyńskiego z dn. 25 marca 1929 r. Nr. 557/ZS.

Nawiazując do reskryptu Pana Ministra Spraw Wewn. z dnia 25/IX r. ub. Nr. Min. 1246/Zdr./28/I, okólnik Nr. 173 (L. 2417/ZP. z 6-X. 1928 r.) zwracam uwagę Panów Starostów i Panów Burmistrzów na konieczność niezwłocznego rozpoczęcia akcji sanitarnej. W tym celu zechcą Panowie Starostowie, wzgl. Panowie Burmistrzowie, wydać odnośne zarządzenia, kierując się przepisami i zarządzeniami przezeń wydawanymi. W ogólnych zarządzeniach akcja sanitarna w obecnym sezonie winna być prowadzona w następujących kierunkach:

I. W gminach miejskich:

1) oczyszczenie od brudu podwórz, ulic, placów publicznych, parków i skwerów; 2) przeprowadzenie rejestracji domów, podlegających odnowieniu (ściany zewnętrzne i klatki schodowe), wyznaczenie terminów odnowienia i dopilnowanie, aby zanotowane domy były bezwzględnie w tych terminach odnowione; 3) naprawienie ogrodzeń, pomalowanie ich lub otynkowanie, stosownie do materiału, z jakiego są zrobione; parkany drewniane powinny być wyrównane i pomalowane na kolor nierazący (n. p. perłowy, kremowy), a nie bielone wapnem i mieć wygląd estetyczny; 4) dopilnowanie urzążeń przepisowych śmietników w każdym domu; 5) budowa przepisowych ustępów publicznych, a w domach prywatnych, nie mających podwórz, zbiorowych; 6) dopilnowanie, aby przy wszystkich szkołach bezwarunkowo były higienicznie urządzone ustępy, czysto utrzymywane; 7) nakrycie studziń; 8) zadrzewienie ulic; 9) usunięcie rumowisk; 10) dopilnowanie, aby budki i stragany były pomalowane i miały wygląd estetyczny; wskazanem byłoby wydawać pozwolenia na budowę budek na bazarach, a nie przy ulicach.—

II. W gminach wiejskich:

1) Oczyszczenie podwórz i przylegającej do obejścia 1/2 drogi; 2) odnowienie domów mieszkalnych od podwórz i ulicy; 3) naprawienie

ogrodzeń; zalecenie urządzenia przynajmniej od ulicy żywoplotu; 4) urządzenie ustępów przy każdym obejściu; 5) urządzenie ustępów przy szkołach; 6) urządzenie ustępów na targowicach i placach jarmarcznych; 7) nakrycie studzien; 8) zadrzewienie dróg;

III. W gminach miejskich i wiejskich.

1) wybrukowanie rynków, placów targowych, bazarów; 2) otynkowanie budynków, fabryk i zakładów przemysłowych, lub pomalowanie ich na kolor cegły; upiększenie podwórz roślinami pnąciami, trawnikami i t. p.; 3) wzmoczenie nadzoru nad utrzymywaniem w czystości hoteli, restauracji, jadłodajni, sklepów spożywczych, fryzjerni i t. p. — W rozpoczętej obecnie akcji sanitarnej szczególną uwagę należy zwrócić na lokale urzędów państwowych i samorządowych, które pod względem czystości powinny świecić przykładem dla innych i w których uchybienia sanitarne nie mogą być pod żadnym pozorem tolerowane. Przy tem nadmieniam, że w najbliższym czasie rozpocznie swą działalność lotna komisja wojewódzka, która w sprawach kontroli sanitarnej otrzymała odemnie specjalne dyrektywy,—

Wojewoda [—] H. Józewski

Poz. 67. Zakłady lecznicze, uznane przez M-stwo Spr. Wewnętrznych.

Okólnik Kuratorjum O. S. W. z dnia 1 maja 1929 r. Nr. O-6857/29.

Podaję do wiadomości wykaz sanatorjów, zakładów leczniczych i szpitali, uznanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, do których mogą kierować funkcjonarjuszów państwowych oraz członków ich rodzin lekarze umówieni, czyli urzędowi. Do lekarza specjalisty zamiejscowego umówionego] może kierować tylko lekarz urzędowy.—

Kurator Okręgu Szkolnego [—] H. Szelański

W Y K A Z

Sanatorjów, zakładów leczniczych i szpitali uznanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, do których można kierować funkcjonarjuszów państwowych oraz członków ich rodzin.

L p.	NAZWA ZAKŁADU	Choroby	Zwrot za leczenie przez Skarb Państwa
	S A N A T O R J A		
1	Uzdrowisko dla dzieci funkcjonarjuszów państwowych w Ustroniu, pow Kępiński Województwa poznańskiego.	skrofuly, zółty, i t. p.	bezpłatnie (dzieci od 6—12 lat)
2	Kolonja leczniczo-dziecięca im. rektora Brudzińskiego w Busku.		

L.p.	NAZWA ZAKŁADU	Choroby	Zwrot za leczenie przez Skarb Państwa
3	Sanatorium Polskiego Czerwonego Krzyża w Zakopanem.	Dla piersiowo chorych	Skarb Państwa zwraca 75% taksy szpitalnej w odnośnem województwie.
4	Dom Zdrowia „S. U. P.” w Zakopanem.		
5	„Policyjny Dom Zdrowia” w Zakopanem.		
6	Pensjonat „Wanda” w Bystrej Śląskiej, własność Ostrowskiej.		
7	Sanatorium w Hołosku.		
8	Sanatorium „Staszycówka” w Ludwikowie pow. Srem, własność Okręg. Związku Kas Chorych Wojew. Poznańskiego i Pomorskiego.		
9	Sanatorium w Chodzieży własność Kasy Emerytalnej Robotników Kolejowych w Poznaniu		
10	Dom Zdrowia w Bystrej, własność Okr. Związku Kas Chorych w Krakowie.		
11	Sanatorium św. Józefa w Warszawie przy ul. Hożej Nr. 80.		
12	Lecznica-sanatorium w Smukale pod Bydgoszczą.		
13	Policyjny Dom Zdrowia w Otwocku		
14	Sanatorium przeciw-gruźlicze w Rudce.		
15	Sanatorium dla piersiowo-chorych w Supraślu.		Skarb Państwa zwraca 2 zł. 20 gr. resztę 2 zł. płaci pacjent.
16	Sanatorium dla dzieci gruźliczych w Zakopanem Uniwersytetu Jagiellońskiego.		
17	Sanatorium Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół powszechnych w Zakopanem.		
18	Dom Zdrowia „Modrzejów” Stowarzyszenia Chrześc.-Narodow. Nauczycielstwa Szkół powszechnych.		

UWAGI: a) Chorzy, którzy uzyskali kartę skierowania od lekarzy umówionych do jednego z wymienionych w wykazie sanatoriów, powinni się uprzednio porozumieć bezpośrednio z zarządem sanatorium co do warunków pobytu wolnego miejsca i t. p.

b) oprócz wymienionych w punkcie a) warunków przyjmowania, od chorych skierowanych do Sanatorium Polskiego Czerwonego Krzyża w Zakopanem i Sanatorium dla piersiowo-chorych w Supraślu wymaga się przedstawienia specjalnych świadectw lekarskich,

SZPITALE i ZAKŁADY LECZNICZE:

- 1 Szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w Białymstoku.
- 2 Szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w Brześciu n/B.
- 3 Szpital św. Michała w Busku.
- 4 Szpital O. O. Bonifratrów w Krakowie.
- 5 Szpital żydowski gminy izraelickiej w Krakowie.
- 6 Lecznica Salus D-ra Kupczyka w Krakowie.
- 7 Lecznica związkowa w Krakowie przy ul. Garncarskiej Nr. 11.
- 8 Szpital O. O. Bonifratrów w Cieszynie.
- 9 Dom Zdrowia D-ra Wojciechowskiego w Krakowie przy ul. Siemiradzkiego 22.
- 10 „Omega“ w Warszawie, Al. Jerozolimskie 51
- 11 „Maternité“ w Warszawie, Hoża 76.
- 12 D-ra Solmana w Warszawie, Al. Szucha.
- 13 Św. Antoniego w Warszawie—Topiel 14.
- 14 D-ra Stankiewicza w Warszawie—Złota 3.
- 15 Szpital Ujazdowski w Warszawie Piękna 17.
- 16 Szpital Mokotowski w Warszawie, Nowowiejska 33.
- 17 Zakład położniczy w Warszawie, Marszałkowska 45.
- 18 Zakład położniczy D-ra Rejsa w Warszawie.
- 19 Zakład dla nerwowo-chorych w Grodzisku
- 20 Szpital S. S. Elżbietanek w Cieszynie

Skarb Państwa zwraca 75% taksy szpitalnej w odnośnem województwie.

Skarb Państwa zwraca na salach II 4.50, III 3 zł. 75% taksy. szpitali w Warszawie
Skarb Państwa zwraca na salach II-5 25, III-2.62½ gt. za Roentgen 75% taksy szpitala w Cieszynie.

UWAGI: a] Chorzy, którzy uzyskali kartę skierowania do jednego z wymienionych w wykazie szpitali i zakładów leczniczych, powinni się uprzednio porozumieć bezpośrednio z zarządem szpitali, wzgl. zakładów, co do warunków przyjęcia, wolnego miejsca i t. p.

b] oprócz wymienionych powyżej szpitali i zakładów leczniczych chorzy funkcj. państw. mogą być kierowani do wszystkich szpitali państwowych i samorządowych.—

korrespondencji przy pomocy pocztówek krajoznawczych pomiędzy młodzieżą naszą w kraju i we Francji.

Z zebranego w ten sposób materiału pp. Inspektorowie Szkolni sporządzają ogólne sprawozdanie i prześlą je Kuratorjum do dnia 25 czerwca b. r.

Sprawozdanie ogólne winno obejmować: a) jaka liczba szkół na terenie danego powiatu utrzymywała korespondencję, b) jaka w przybliżeniu liczba pocztówek została wysłana i jaka otrzymana, wreszcie c) jaka była maksymalna ilokrotność wymiany w poszczególnych wypadkach. Pożądaną jest także rzeczą przytoczenie wypadków szczególnie charakterystycznych, jak również sposobu zużytkowania uzyskanych zbiorów.

Kurator Okręgu Szkolnego [—] K. Szelański.

Poz. 70. Prawa i obowiązki nauczycieli-wychow. w obozach letnich p. w. dla uczniów szk. średnich.

Okólnik Min. W. R. i O. S. z dnia 14/II b. r. Nr. I W. S. 911/29.

Przesyłam opracowaną w porozumieniu z Państwowym Urzędem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego instrukcję, tyczącą praw i obowiązków nauczycieli-wychowawców w obozach letnich p. w. dla uczniów szkół średnich.

I N S T R U K C J A.

I. Do obozów letnich p. w. szkół średnich przydziela Kuratorjum Okręgu Szkolnego w ścisłym porozumieniu, lub na wniosek Dowódcy O K. jednego wychowawcę-nauczyciela na grupę obozów p. w.

II. Do obozów letnich mogą być przydzieleni nauczyciele, którzy przede wszystkim do pracy p. w. odnoszą się z zamiłowaniem, a następnie są: a) nauczycielami nauk przyrodniczych, b) nauczycielami historii-geografii, c) nauczycielami wychowania fizycznego.

III. Nauczyciele wychowawcy, przydzieleni do obozów letnich, otrzymują: a) dwa bezpłatne przejazdy II-ej klasy pociągu osobowego lub pociągu piesznego, b) wyżywienie w czasie trwania obozów według tabeli „S”, ewentualnie wartość pieniężną w wysokości równoważnika, c) zakwaterowanie w namiotach, jak kadra oficerska, d) obsługę, jak oficerowie kawalerowie, e) wynagrodzenie w wysokości trzystu złotych.

IV. Wychowawcy nauczyciele zajmują się wychowaniem i sprawowaniem nadzoru, a zwłaszcza w godzinach poza służbowych nad młodzieżą, przydzieloną do obozów letnich, czuwają, by młodzież zgodnie współżyła ze sobą, by stosunek do kadry instruktorskiej był szczerzy, by wyniki z powodów służbowych dysonanse były należycie wyjaśnione i usuwane, natomiast wszelkie przekroczenia i niedomagania winny być przez wychowawcę energicznie badane i przedstawiane komendantowi grupy obozów.

V. Nauczyciele wychowawcy pracują nad młodzieżą przez: a) dodatni wpływ osobisty, b) pośrednictwo między młodzieżą, a kadrami instruktorską, c) wygłaszanie odpowiednich pogadanek z historii i geografii, związanych z daną okolicą, lub miejscowością, d) wygłaszanie pogadanek

przyrodniczych, e) przeprowadzanie wycieczek krajoznawczych, f) przeprowadzanie pogadańek okolicznościowych, g) organizowanie wieczornych gawęd przy ognisku.

Opracowany zawnazu program pracy przysyłają wychowawcy za pośrednictwem odnośnych PP. Kuratorów, którym przysługuje prawo czynienia swoich uwag, Dowódcy O. K. na dwa tygodnie przed rozpoczęciem obozu, celem uzgodnienia.

VI. Po ukończeniu obozów opracowuje wychowawca sprawozdanie ze swej pracy, które doręcza komendantowi grupy obozów, a w odpisie Kuratorjum. Sprawozdanie winno obejmować: a) ilość odbytych wycieczek, b) ilość i tematy wygłoszonych pogadańek historycznych, geograficznych lub przyrodniczych, c) charakterystykę zachowania się uczniów (zakładami szkół średnich), d) ogólną charakterystykę przekroczeń, e) ewent. przesłane wnioski do Kuratorów Okr. Szk. dotyczące się poszczególnych uczniów, f) wnioski.

VII. Nauczyciel-wychowawca w stosunku do uczniów nie posiada praw dyscyplinarnych, może natomiast wystąpić z wnioskiem do komendanta grupy o ukaranie ucznia, ewent. przesłać przez komendanta grupy wniosek do Kuratorjum Okr. Szkolnego o ukaranie, lub wydalenie ucznia z zakładu.

VIII. Wychowawcę obowiązuje w obozie regulamin wewnętrzny obozu jak oficerów, pod względem służbowym w zakresie swej pracy podlega komendantowi grupy, pod względem dyscyplinarnym podlega Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

p. o. Dyrektora Departamentu [—] W. Kiliński, ppłk. dypl.

Poz. 71. Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szk. średnich i zakł. kształcenia nauczycieli.

Okólnik Kurat. O. S. W. z dn. 8/V 29 r. Nr. II-6571/29

Podając do wiadomości przy niniejszem odpis komunikatu Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szk. średni. ogólnokształc. i zakł. kształcenia nauczycieli, polecam Dyrekcjom tychże szkół, aby drogą jak najenergiczniejszej zachęty skierowały na kursy siły nauczycielskie, u których stwierdzono mimo większej liczby lat pracy nauczycielskiej braki pod względem naukowego i dydaktycznego przygotowania, oraz młodsze siły nauczycielskie, wykazujące małe wyrobienie dydaktyczne i niezajomość właściwych metod pracy w szkole. Przywiązuję ogromne znaczenie do wyników inicjatywy Panów Dyrektorów w tym zakresie dla podniesienia poziomu szkolnictwa średniego i zakł. kształcenia nauczycieli w Okręgu Wołyńskim. Nadto zalecam kierowanie tych nauczycieli [lek] wyż. wymienionych zakładów, którzy wykazują zainteresowanie zagadnieniami wychowawczemi, a odpowiedniego do tego typu pracy przygotowania teoretyczno-naukowego nie posiadają, na kurs pedagogiczny, jaki p. t. „Drogi poznania dziecka“ będzie zorganizowany w Ostrogu, w dniach od 3-VII,—27-VII b. r. Ze względu na to, że na tym kursie będą opracowywane podstawowe zagadnienia z psychologii doświadczalnej i oddziaływania wychowawczego na dzieci i młodzież

szkolną, pożądaną jest jak najliczniejszy współudział zarówno nauczycielstwa szkół powszechnych, jak i szkół średnich. Szczegóły dotyczące zgłoszeń na kurs w Ostrogu podane są w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. Woł. z dnia 1-V 1929 r.

Kurator O. S. Woł. [—] *K. Szelański*

Komunikat Ministerstwa W. R. i O. P.

(ogłoszony w Dz. Urz. M-stwa W. R. i O. P. Nr. 5 poz. 64 z r. b.,
oraz w oddzielnej odbitce z tegoż Dz. Urz.)

W czasie od dnia 2 do 27 lipca 1929 odbędą się następujące kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli: I. W Augustowie (woj. Białostockie) biologiczny. II. w Krakowie: 1] pedagogiczny, 2] języka i literatury polskiej, 3] języka i literatury niemieckiej III. we Lwowie-geograficzny. IV. w Toruniu—historyczny. V. w Warszawie: 1] filologiczny, 2] fizyczny, 3] matematyczny. VI. w Wągrowcu (woj. Poznańskie): fizyko-chemiczny (przewodzący dla naucz. zakł. kształc. naucz.) Celem kursów jest: a) umożliwienie nauczycielstwu rozszerzenia naukowych horyzontów i nawiązania łączności z ludźmi i środowiskami pracy naukowej, b] zapoznanie z nowszymi wynikami badań w danej dziedzinie, przyczem tematy, mające bezpośredni lub pośredni związek z terenem pracy nauczycielskiej, będą miały, oczywiście, pierwszeństwo, c] omówienie zagadnień dydaktycznych w związku z programem. Prelegentami będą wybitni fachowcy, przeważnie profesorowie szkół akademickich. Słuchaczami mogą być nauczyciele państwowych i prywatnych szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli, w miarę zaś wolnego miejsca także nauczyciele innych szkół. Słuchacze opłacają wpisowe w kwocie 20 zł. i otrzymują wstęp na wykłady i ćwiczenia oraz w razie potrzeby bezpłatną zbiorową kwaterę w siedzibie kursu (bez pościeli). W miarę możliwości będą również zapewnione tanie mieszkania oddzielne oraz posiłki po przystępnych cenach. Karty wpisowe w cenie 10 gr. i odbitki ogólnego rozkładu kursów w cenie 25 gr. są do nabycia w Księg. Książnicy-Atlas w Warszawie, względnie za pośredn. Zarządów Głównych organizacyj nauczycielskich.

S P R O S T O W A N I E.

Ministerst W. R i O. P. zawiadamia, że kurs wychowawstwa fizycznego, który miał się odbyć w Augustowie w III terminie (Okręg Szkol. Warsz., woj białostockie) rozpocznie się nie 2 sierpnia, jak mylnie ogłoszono w rozkładzie kursów, (Dz.

Urz. Min. № 5

(212) lecz

5/VIII

K O N K

1) Kuratorjum ogłasza następujące konkursy na stanowiska stałych

Lp.	Gmina miejska lub wiejska	Miejscowość szkoły lub jej nazwa	Typ	Język nauczania
1	Kowel	Nr. 3 koedukac.	7	pol. z rusk. jako przedm.
2	"	Nr. 4	7	polski
3	Maciejów m.	Maciejów męska	7	polski, ruski narodow.
4	Ratno m.	Ratno	5	polski, ruski jako przedm.
5	Datyń	Zamszany	3	" " " "
6	Gródek	Maniewiczze	3	polski
7	"	Gródek	3	utrakwistyczna
8	Lubitów	Drozdnie	3	"
9	"	Lubitów	3	"
10	"	Białaszów	3	polski, ruski jako przedm.
11	Maciejów	Smidyn	3	utrakwistyczna
12	"	Parydęby	3	"
13	"	Zaczernece	3	"
14	Nowy Dwór	Kupiczów	4	pol. czeski jako przedm.
15	Powórk	Koźlenicze	3	utrakwistyczna
16	Siedliszcze	Nowy-Wyżwa	3	"
17	"	Buceń	3	"
18	"	Siekuń	3	"
19	Stare koszary	Różyń	3	pol. ruski jako przedm.
20	Wielick	Mielnica	3	" " " "
21	Hołoby	Nowa Dąbrowa	3	polski
22	Niesuchojeże	Obłapy	3	utrakwistyczna
23	Datyń	Mielce	2	polski
24	"	Wielimcze	2	utrakwistyczna
25	Górniki	Górniki	2	polski, ruski jako przedm.
26	"	Kortelisy	2	polski
27	Gródek	Trojanówka	2	utrakwistyczna
28	Hołoby	Brzuchowicze	2	polski
29	"	Byteń	2	polski ruski jako przedm.
30	"	Radoszoyn	2	" " " "
31	Krymno	Krymno	2	" " " "
32	Niesuchojeże	Grabów	2	utrakwistyczna
33	"	Serachowicze	2	"
34	"	Zarzecz	2	"
35	Nowy-Dwór	Aleksandrówka-holendry	2	polski
36	"	Swinarzyn	2	polski ruski jako przedm.
37	Powórk	Cegielnia	2	polski
38	"	Piaseczno	2	polski ruski jako przedm.
39	Siedliszcze	Czewel	2	polski i ruski
40	Stare Koszary	Szajno	2	"
41	Turzysk	Budy-Ossowskie	2	polski
42	"	Obeniże	2	"
43	"	Radowicze	2	"
44	Wielick	Gaj	2	"
45	Zabłocie	Tur	2	polski ruski jako przedm.
46	"	Zabłocie	2	" " " "

U R S Y

kierowników publicznych szkół powszechnych w powiecie kowelskim:

Budynek szkolny		Mieszkanie dla kierownika szkoły		Ziemia dla kierownika szkoły.
w ł a s n y	wynajęty	pokoji	kuchni	
—	tak	—	—	—
—	tak	—	—	—
tak	—	3	1	1 ha
tak [część]	tak (część)	2	1	—
tak	—	1	1	—
—	tak	—	—	320 m. 2
tak	—	2	1	3/2 ha
tak	—	2	1	200 m. 2
tak	—	2	1	0 25 ha.
tak	—	2	1	400 m. 2
tak	—	2	1	2 ha
tak	—	2	1	1.68 ha
tak	—	1	1	—
—	tak	—	—	4 673 m. 2
tak	—	1	1	1 ha.
tak	—	2	1	5.899 m. 2
tak	—	2	1	1 ha
tak	—	2	1	1 ha
tak	—	2	1	2 ha
tak	—	2	1	2 ha
tak (w budowie)	—	2	1	—
tak	—	2	1	1 ha
—	tak	—	—	—
tak	—	2	1	4 ha
tak	—	2	1	2 ha
tak	—	2	1	—
tak (część)	tak (część)	2	1	2400 m. 2
tak	—	2	1	6 ha
tak (część)	tak (część)	2	1	3 ha
tak	—	2	1	400 m. 2
tak	—	2	1	1 ha
tak	—	2	1	2 ha
tak	—	2	1	0.5 ha
tak	—	2	1	833 m. 2 sadu
tak	—	1	1	1 ha ogrodu
tak	—	1	—	—
tak w (budowie)	—	2	1	1/2 ha
tak	—	—	—	1 ha
tak (część)	tak (część)	1	1	1/2 ha
tak	tak	1	1	0.75 ha
tak	—	2	1	—
—	tak	—	—	2 ha
tak	—	2	1	1 ha
tak	—	3	1	—
tak	—	1	1	1/2 ha
tak	—	1	1	1/2 ha

Kandydaci winni odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 12 Ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli. Udokumentowane podania należy wnosić drogą służbową do Inspektora Szkolnego w Kowlu w terminie 6-cio tygodniowym od ogłoszenia niniejszego.

2) Kuratorjum ogłasza konkurs na stanowisko stałego nauczyciela 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej męskiej Nr. 2 w Łucku z polskim językiem nauczania. Kandydaci na wymienione stanowisko winni wykazać się obok pełnych kwalifikacyj nauczycielskich, wyższym kursem nauczycielskim, względnie egzaminem równoznacznym i przynajmniej 3-letnią praktyką nauczycielską. Udokumentowane podania należy wnosić drogą służbową w terminie dwumiesięcznym, licząc od dnia następnego po ogłoszeniu konkursu —

K o m u n i k a t y.

Wolne posady naucz. Wakują nast. posady nauczycielskie: 1) języka polskiego a) w gimnazjum państwowem im. M. Kopernika we Włodzimierzu, b) w gimnazjum państwowem im. A. Mickiewicza w Zdołbunowie, 2) historii a) w gimnazjum państwowem im. St. Konarskiego w Dubnie (z jęz. polskim) b) w gimnazjum państwowem im. J. Słowackiego w Kowlu [z geografją] c) w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Łucku [z jęz. polskim], d) w gimnazjum państwowem im. M. Kopernika we Włodzimierzu (z geografją), 3) języka łacińskiego a) w gimnazjum państwowem im. J. Słowackiego w Kowlu, b) w gimnazjum państwowem im. M. Konopnickiej w Ostrogu, c) w gimnazjum państwowem im. A. Mickiewicza w Zdołbunowie (z jęz. polskim), 4) języka niemieckiego a) w gimnazjum państwowem im. J. Słowackiego w Kowlu, b) w gimnazjum państwowem im. M. Konopnickiej w Ostrogu, c) w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Równem, d) w gimnazjum państwowem im. A. Mickiewicza w Zdołbunowie, 5) języka francuskiego a) w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Łucku, b) w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Równem, c) w gimnazjum państwowem im. M. Kopernika we Włodzimierzu, d) w gimnazjum państwowem im. A. Mickiewicza w Zdołbunowie (ewent. z językiem niemieckim), 6) języka francuskiego i niemieckiego a) w gimnazjum państwowem im. St. Konarskiego w Dubnie, 7) geografji a) w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Równem, b) w gimnazjum państwowem im. M. Konopnickiej w Ostrogu, 8) fizyki a) w gimnazjum państwowem im. M. Kopernika we Włodzimierzu, 9) fizyki i matematyki a) w gimnazjum państwowem im. A. A. Mickiewicza w Zdołbunowie, b) w państwowem prawosławnem

seminarium duchownem w Krzemieńcu, 10) gimnastyki—nauczycieli a] w gimnazjum państwowem im. St. Konarskiego w Dubnie, b] w gimnazjum państwowem im. M. Konopnickiej w Ostrogu, c] w państwowem prawosławnem seminarjum duchownem w Krzemieńcu; nauczycielek—a] w gimnazjum państwowem im. J. Słowackiego w Kowlu, b] w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Łucku, c] w gimnazjum państwowem im. T. Kościuszki w Równem, d] w gimnazjum państwowem M. Kopernika we Włodzimierzu, e] w gimnazjum państwowem im. A. Mickiewicza w Zdołbunowie.

Wycieczki nauczycielstwa i młodzieży do Warszawy w drodze na P. W. K.

W związku z przewidywanym napływem wycieczek szkolnych do Warszawy Kuratorium Okr. Szk. Warsz. zawiadamia, że w sprawie ułatwienia im pobytu oraz zwiedzenia stolicy zawiązał się osobny Komitet, który wszedł w porozumienie z Polskiem Biurem Turystycznym (Poltur) w Warszawie przy ul. Nowy-Swiat 57 tel. 104-67. (Dział Wycieczek Szkolnych). Organizatorzy zatem wycieczek, pragnący korzystać z usług Biura, winni zgłaszać przyjazd do Warszawy listem poleconym pod powyższym adresem, najpóźniej na 14 dni przed przyjazdem, przesyłając równocześnie po gr. 30 od osoby, tytułem zadatku. Bez zadatku zgłoszenia nie będą uwzględniane. Wycieczka tylko w tym wypadku może przybyć do Warszawy, jeżeli otrzyma pisemne zawiadomienie Polturu, że noclegi są zapewnione.

Kuratorjum Okr. Szk. Warsz. podaje niżej dane dotyczące szczegółów pobytu wycieczek szkolnych w Warszawie:

Pomieszczenia na noclegi. Komitet rozporządza następującymi pomieszczeniami na noclegi dla uczestników wycieczek: 120 łóżek bez pościeli w lokalach szkół powszechnych w cenie 1.20 gr. od osoby na dobę, licząc łącznie z przewodnikiem i kosztami administracyjnymi; 40 łóżek z pościelą w gimnazjum pod wezw. św. Wojciecha przy ul. Hortensji Nr. 2 w cenie 1 doba zł. 3, następne złoty 2 od osoby, licząc łącznie z przewodnikiem i kosztami administracyjnymi; 120 łóżek z pościelą i ręcznikami w cenie 5 zł. na dobę od osoby w bursach przy Instytucjach Społecznych, także łącznie z przewodnikiem i kosztami administracyjnymi. Na wypadek znaczniejszego napływu wycieczek Komitet przewiduje użycie na noclegi burs przy Państwowym Instytucje Głuchoniemych i Ociemniałych,— 60 łóżek z pościelą w cenie 3 zł. od osoby za dobę, łącznie z przewodnikiem i kosztami administracyjnymi.

• **Wyżywienie.** Jako punkty, gdzie uczestnicy wycieczek będą mogli stołować się, Komitet uznaje za odpowiednie: Szkołę Kucharek przy ul. Kredytowej Nr. 14 i restaurację Hotelu Polskiego przy ul. Długiej Nr. 29. Koszt wyżywienia wynosić będzie: śniadanie zł. 0.60, obiad zł. 1.50, kolacja zł. 1.50. Ceny powyższe ulec mogą zmianie w zależności od wymagań stołujących się.

Program zwiedzania miasta. Opracowany został następujący program zwiedzania stolicy z uwzględnieniem czasu, jaki może

być na zwiedzanie przez daną wycieczkę poświęcony, a więc jedno,—dwu —i trzy dniowy:

1 DZIEŃ w WARSZAWIE.

8.30 śniadanie, 9—10 Stare Miasto i Katedra, 10—11 Zamek, 11—12 Krakowskie-Przedmieście, Nowy Świat, Aleje Ujazdowskie 12—13 Łazienki, 13—14 obiad, 14.44 lub 15.53 wyjazd do Wilanowa, skąd powrót o 18.19 lub 19.48.

2 DNI w WARSZAWIE.

Pierwszy dzień: 8.30 śniadanie, 9—10 Stare Miasto i Katedra, 10—11 Łazienki, 11—13 Muzeum Narodowe i Wojskowe, 13—14.30 obiad, 14.30—18.30 Plac Teatralny, Bankowy, Piłsudskiego, ogród Saski, plac Małachowskiego, Napoleona, Aleje Jerozolimskie, Al. 3 Maja, Wiadukt Poniatowskiego, przejście bulwami nad Wisłą na plac Zamkowy. 16.30—18.30 kolacja.

Drugi dzień: 8.30 śniadanie, 9—10 wolne, 10—11 wystawa obrazów w „Zachęcie“, 11—12 Nowy Świat, Plac 3 Krzyży, Sejm, 12—13 Łazienki, 13—14 obiad, 14.44 lub 15.53 wyjazd do Wilanowa, skąd po, wrót o 18.19 lub 19.48.

TRZY DNI w WARSZAWIE.

Pierwszy dzień: 8.30 śniadanie, 9—10 Stare Miasto i Katedra, 10—11 Zamek, 11—13 Muzeum Narodowe i Wojskowe, 13—14.30 obiad 14.30—18.30 Plac Teatralny, Bankowy, Piłsudskiego, ogród Saski-plac Małachowskiego, Napoleona, Aleje Jerozolimskie, Al. 3 Maja, Wia. dukt Poniatowskiego, przejście bulwami nad Wisłą na plac Zamkowy, 18. 30 kolacja.

Drugi dzień: 8.30 śniadanie, 9—10 Krakowskie Przedmieście Uniwersytet, Kościoły, 10—11.30 Muzeum Etnograficzne, 11.30—13 Wystawa obrazów w „Zachęcie“, 13—14 obiad, 14.44 lub 15.53 wyjazd do Wilanowa, skąd powrót o 18.19 lub 19.48.

Trzeci dzień: 8.30 śniadanie, 9—10 Nowy Świat, plac 3 Krzyży, Sejm, 10—11 Park Ujazdowski, Ogród Botaniczny, 11—13 Łazienki. 13—14 obiad, 14—17 ogród zoologiczny, 17—19 wolne.

ZNIŁONE OPŁATY dla wycieczek za zwiedzanie wynoszą: Zamku gr. 25 od osoby, Muzeum Narodowego 15, Muzeum Wojskowego 15, Muzeum Etnograficznego 20, Zachęty 30, Łazienek 25, Pałacu w Wilanowie 30.

Obowiązkiem przewodnika jest stałe towarzyszenie wycieczce Poltur przyjmować będzie zgłoszenia wycieczek, przeprowadzać z nimi potrzebną korespondencję, przyjmować wycieczki na dworcu, zajmować się ulokowaniem uczestników wycieczek na noclegi w wyznaczonych na ten cel w porozumieniu z Komitetem pomieszczeniach, wskazywać stołownię, dostarczać na żądanie potrzebnych przewodników i czynić potrzebne ułatwienia w czasie pobytu wycieczki w Warszawie i przy jej wyjeździe z Warszawy.

Organizowanie przez poszczególne Kuratorja masowych wycieczek szkolnych, dochodzących według posiadanych informacji do liczby 500 a nawet 700 uczestników jednej wycieczki, uznać należy (jeżeli chodzi o przyjazd do Warszawy) za niewskazane, albowiem w takiej liczbie uczest-

ników wycieczki Komitet nie będzie w możności zabezpieczyć należytych pomieszczeń.

Organizatorzy, zgłaszając wycieczkę, winni podawać liczbę uczestników, rodzaj pomieszczeń (według jakiej ceny) oraz czas pobytu w Warszawie.

Ćwiczenia przysposobienia wojskowego.

Dowództwo Okr. Korpusu Nr. II (Lublin), komunikuje, że w roku bieżącym odbędą się następujące centralne obozy letnie W. F. i P. W. dla kobiet. a) GRUPA P. W. K., OBOZ W PAŃSTWOWEGO URZĘDU W KOŚCIEŻYNIE NA POMORZU. Przeprowadzone będą kursy: 1] instruktorski, 2] podinstruktorski kat. A, 3] podinstruktorski kurs oświatowy.

Warunki przyjęcia dla kandydatek na kurs instruktorski: Ukończony kurs podinstruktorski, dla kandydatek na kurs podinstruktorski p. w. k. ukończony kurs przysposobienia ogólnowojskowego, dla kandydatek na kurs podinstruktorski oświatowy: 6 klas szkoły średniej i min. rok samodzielnej pracy społecznej, lub nauczycielskiej. Dla wszystkich kursów zobowiązania do 2-ch lat pracy w P. W. K. (podpisanie ustanowionej deklaracji (wzór Nr. 1.) Do grupy obozów w Kościeżynie uczennice nie mogą być przyjmowane, tylko członkinie poszczególnych stow. społecznych. Czas trwania obozu 5/VII do 20-VIII — Wpisowe w sumie 35 zł. winno być wpłacone przy wnoszeniu deklaracji. — Wvekwipowanie jak w deklaracji. — Termin zgłoszeń do dnia 10 czerwca.

b) GRUPA OBOZÓW SZKOLNYCH ORGANIZACJI PRZYSŁ. KOBIET DO OBRONY KRAJU W WÓLCIE PROFECKIEJ, dojazd do stacji Puławy. Program obozu obejmuje uzupełnienie praktyczne wyszkolenia zimowego w hufcach szkolnych. — Ze szkół nie posiadających dotychczas hufców szkolnych mogą być przyjęte kandydatki tylko wyjątkowo i pod warunkiem, że hufiec założony zostanie od jesieni. — Czas trwania obozu od 1-VII do 1-VIII b. r. Wpisowe 25 zł. wpłacane łącznie z deklaracją. Deklaracja wzór jak wyżej z wyjątkiem p. 3 (zobowiązanie). Termin zgłoszeń do 10 czerwca b. r.

c) OBÓZ LETNI DLA AKADEMICZEK i NAUCZYCIELEK w Wólce Profeckiej. Program: kurs ogólnowojskowy P. W. K. Czas trwania od dnia 3-VIII do 3-IX b. r. Deklaracje i wpisowe jak dla obozu hufców szkolnych, zgłoszenia do dnia 1 lipca b. r.

d) OBÓZ W. F. DLA NAUCZYCIELEK SZKÓŁ POWSZECHNYCH w NOWYM TARGU pod ZAKOPANEM. Program: obóz ćwiczebny W. F. Czas trwania od dnia 2-VII do 30-VII b. r. Deklaracje Nr. 2 z wyjątkiem p. 3 o rocznym zobowiązaniu, oraz karta zdrowia. Wpisowe 25 zł. Termin zgłoszeń do 10 czerwca b. r.

e) OBÓZ W. F. K. INSTRUKTORSKI DLA STOWARZYSZEŃ w GOSTYMINIE NA POMORZU. Program: gimnastyka, gry ruchowe, gry sportowe, teoria, lekka atletyka, pływanie, łucznictwo, strzelectwo. Czas trwania obozu od dnia 2-VII do 30-VII b. r. Wpisowe 30 zł., deklaracja Nr. 2, karta zdrowia. Termin zgłoszeń do dnia 10

c z e r w c a b. r. Uczestniczki wszystkich obozów korzystają z dwóch bezpłatnych przejazdów do obozu i z powrotem, o ile wyjeżdżają w przepisany terminie. Wszystkie zgłoszenia kierować należy do referentki W. F. i P. W. w Okręgowym Urzędzie D. O. K. II. W celu uniknięcia podwójnej przesyłki, opłaty (z wyjątkiem opłat za obóz szkolny) przysłać proszę wprost na Konto Czekowe Pocztovej Kasy Oszczędności w Warszawie Nr. 18759 z umieszczeniem na odcinku blankietu, imienia i nazwiska, oraz wybranego obozu. Dowody wpłacenia wpisowego należy przesłać wraz z deklaracją.

Deklaracja, wzór Nr. 2.

Państwowy Urząd wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. **D e k l a r a c j a o s o b i s t a.** Ja niżej podpisana proszę o przyjęcie mnie na obóz W. F. i zobowiązuję się w razie przyjęcia mnie: 1) poddać się regulaminowi obozu, 2) przybyć punktualnie i pozostać do chwili ukończenia kursu. 3) pracować w dziedzinie w.f. przynajmniej w ciągu jednego roku na terenie swojej organizacji. 4) wpłacić zł. 25 jednorazowo w pierwszym dniu obozu, zwrócić koszt utrzymania w razie opuszczenia obozu samowolnie lub w drodze dyscyplinarnej. 5) przywieźć ze sobą wyekwipowanie:

a) pantofle gimnastyczne na sznurkowej podeszwie, skarpetki białe (zmiana), spodenki lekkoatletyczne-czarne lub granatowe, bluzka lub koszulka biała (zmiana) fezik, sweter ciemny, kostjum kąpielowy, czepek, ciemna spódniczka plisowana, biała bluzka angielska, krawat ciemny, długie spodnie flanelowe ciemne, buciki wygodne na niskim obcasie, wełniane skarpetki, pożądany płaszcz nieprzemakalny i pantofle na kółkach.

b) prześcieradła, poduszka lub jasiek, koc, bielizna osobista, przybory toaletowe, siennik. Dokładny adres, adres rodziny podczas lata, podpis kandydatki.

K w e s t j o n a r j u s z.

1) nazwisko, 2) imię, 3) data i miejsce urodzenia, 4) miejsce stałego zamieszkania, 5) wyznanie, 6) stan cywilny, 7) wykształcenie, 8) zawód, 9) wykształcenie w dziedzinie w. f., 10) czy uprawiała gimnastykę, gry i sporty, (gdzie, kiedy i jak długo), 11) jakiego stowarzyszenia jest członkiem, 12) Jaką pełni tam funkcję, 13) Czy pracowała jako instruktorka w dziedzinie w.f., czy pw. 14) gdzie zamierza pracować po ukończeniu obozu W. F. K.

PRZEPISY MUNDUROWE DLA ŻEŃSKICH OBOZÓW P. W.

A d. p. 4. D e k l a r a c j i.

Bluza koloru khaki, kroju wojskowego, spodenki khaki zapinane na pasek pod kolanem, spódnica szeroka granatowa, pas wojskowy, kapelusz koloru munduru miękki, kroju harcerskiego z paskiem skórzany ciemno brązowym, pończochy czarne lub ciemno brązowe grube, buciki lub pantofle na niskich obcasach koloru pończoch.

Kostjum gimnastyczny dla obozu hufców szkolnych: biała koszulka płócienna obszyta u dołu, przy szyji i przy rękach lamówką granatowo

zółtą, spodenki lekkoatletyczne granatowe, skarpetki i fezik białe z lamówką granatowo-zółtą.

Wszystkie części umundurowania P. W. i W. F. nabyć można na obozie. Ceny: bluza 12 zł., spodnie 6 zł., pas 2 zł., kapelusz 4.50 zł.

Kurs informacyjno-przygotowawczy do egzaminu praktycznego dla nauczycieli kwalifikowanych.

Prezydium Komisji Wołyńskiej Związku W. N. S. S. organizuje miesięczny informacyjny przygotowawczy kurs do egzaminu praktycznego w Ostrogu n/Hor. Program Kursu obejmuje: 1] charakterystyki uczniów 10 godz. 2] organizacja nauki i wychowania w szkole powszechnej 20 godz. 3] omawianie programów w szkole powszechnej 60 godz. 4] administracja szkolna 20 godz. 5] higjena szkolna 10 godz. 6] lektura pedagogiczna 20 godz. W związku z pktm 2 i 3 przewidziane są lekcje praktyczne i pokazowe z dziećmi. Kurs ten będzie trwał od dnia 2 do 29 sierpnia b. r. Opłata za kurs wynosi 60 zł., mieszkanie zapewnione, udający się na kurs winni jednak przywieźć ze sobą bieliznę pościelową [poduszkę, prześcieradło, koc]. Wyżywienie prywatnie w cenie od 70 do 100 zł. za miesiąc. Wpisy na kurs będą przyjmowane przez Prezydium Komisji Wołyńskiej, Kówne-Woł. skrytka poczt. 228, do dnia 20 czerwca b. r. Przy zgłoszeniach należy przesać 20 zł. jako zaliczkę na poczet opłaty za kurs pod adresem imiennym p. Jakóba Hoffmana Równe-Woł. skrytka poczt. 229. Na wspomniany kurs będą przyjęci także nieczłonkowie Związku. W razie nie zgłoszenia się odpowiedniej ilości słuchaczy kurs nie dojdzie do skutku.

Kursy W. F. dla nauczycieli.

Państw. Urząd W. F. i P. W. zawiadamia, że w terminie od 2.VI do 30.VII. odbędą się następujące kursy W. F. dla nauczycieli: Wągrowiec a) kurs metod. gimnast. dla 60 uczestników, naucz. szkół średnich z kwalifikacjami w. f. b) kurs gier i sportów dla 40 uczestników, nauczycieli innych przedmiotów szkół średn. Obydwa kursy organizuje D. O. K. VIII. [Pomorskie]. Hermanice: kurs gier i gimn. dla 120 uczest. naucz. szkół powsz., organizowany przez D. O. K. V. (Krakowskie). Warunki przyjęcia ogłoszone są w Dz. Urz. Kur. Nr. 3 [44] poz. 29 z 1928 r.

Kursy społeczno-rolnicze dla nauczycielstwa zapowiedziane w poprz. Nr. Dziennika odbędą się w Białokrynicy dla 40 nauczycieli, a w Horyńgrodzie, pow. Równe, dla 20 nauczycielek. Uczestnicy kursów uzyskają bezpłatne wygodne utrzymanie dzięki wydatnym zasłom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Zgłoszenia na kursy należy składać do Inspektorów Szkolnych. Pierwszeństwo będą miały siły nauczycielskie mogące wykazać się pracą społeczną.

Egzamin dla czynnych a niekwal. naucz.

Zgodnie z § 6 regulaminu egzaminów z dnia 12 maja 1924 (Dz. Urz. Min. Nr. 10, poz. 94) Kuratorium zawiadamia, że egzamin dla czynnych a niekwalifikowanych nauczycieli przed stałą Komisją Egzaminacyjną w Ostrogu rozpocznie się w dniu 5 sierpnia 1929. Podania udoku-

mentowane w myśl § 7 wyżej przytoczonego regulaminu wraz z opłatą w gotówce, przewidzianą w pkt. 5 okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 31 sierpnia 1928 Nr. 1-7055-28 (Dz. Urz. Min. Nr. 11, poz. 184) należy wносить bezpośrednio do Inspektora Szkolnego w Zdołbunowie w drodze służbowej do dnia 15 lipca 1929 r.

„Młoda Wieś“. Wołyński Związek Młodzieży Wiejskiej rozpoczął wydawanie swego organu. Pierwszy numer porusza znaczenie ruchu młodej wsi, wychowanie rolnicze, zawiera kronikę organizacyjną oraz przegląd życia społecznego na wsi wołyńskiej. Pismo jest redagowane w języku polskim i ukraińskim ze względu na to, iż jest przeznaczone dla młodzieży polskiej i ukraińskiej, skupionej w kołach Młodzieży. Nauczycielstwo, biorąc udział w sprawach Związku Młodzieży Wiejskiej, przyczyni się niewątpliwie do rozpowszechnienia pisma, którego egz. okazowy załącza się.

Opał na zimę. Trudności zaopatrzenia się w opał podczas ubiegłej ciężkiej zimy są nauką, iż należy zaopatrzyć się w opał w okresie letnim, kiedy tabor kolejowy nie jest przeciążony.

Trudności kredytowych dla szkół, instytucyj i urzędów państwowych w tym względzie nie będzie, gdyż według oświadczenia Oddziału Zw. Spółdzielni Spożywców w Łucku zakomunikowanego pismem Pana Wojewody Wołyńskiego z dnia 10.V r. b. Nr. 1929-6 Apr. 29 należność za węgiel sprowadzony obecnie można będzie regulować nawet w grudniu r. b.

Zwiedzanie P. W. K. w Poznaniu. (urlopy i kwatery)

Na podstawie okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 24-V Ir. b. Nr. 1. Prez. 2802-29, Kuratorjum udziela w drodze służbowej urlopów do 5 dni poza normalnym ustawowo zatwierdzonym urlopem wypoczynkowym dla urzędników celem ułatwienia im zwiedzenia wystawy. Normalny tok urzędowania wskutek urlopów powyższych nie może ulec przerwie. By pp. Dyrektorom i Inspektorom ułatwić pobyt podczas Powszechnej Wystawy Krajowej, Kuratorjum Okr. Szk. Poznańskiego organizuje z dniem 16 maja b. r. dla nich osobne kwatery (również i dla ich rodzin). Kwatery te w liczbie 50 łóżek z pościelą i kocem oraz odpowiednią ilością umywalni będą się mieścić w jednej ze szkół poznańskich, najdogodniej położonej. Opłata dzienna za kwaterę wynosić będzie 3.50 zł. W razie reflektowania na powyżej wymienione kwatery Kuratorjum prosi skierować zgłoszenie najpóźniej na 14 dni przed przyjazdem do VI Szkoły Powszechnej Poznań, św. Marcin 35, z podaniem daty przyjazdu oraz ilości dni pobytu w Poznaniu.

Tekst modlitw szkoln. dla uczniów wyzn. prawosł. ustalony przez Wołyńską Władzę Diecezjalną i obowiązujący uczniów tego wyznania dołącza się do niniejszego N-m Dziennika Urz. jako wkładka, gdyż z powodu odmiennych czcionek nie mógł być wydrukowany w tekście.

Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległ.

Towarzystwo Popierania Wytwórczości Polskiej, Warszawa, Al. Jerozolimskie 43, podjęło się dostarczyć nauczycielstwu medal powyższy przy

zapotrzebowaniu masowem po cenie o 20% niższej, t. j. po zł. 3,20 za sztukę (na wstążce jedwabnej) zamiast Zł. 4. Medale mogą być wysyłane do Inspektoratów Szkolnych bądź za nadesłaniem przy zamówieniach należności zgóry, bądź za zaliczeniem pocztowem.

Polska w filmie. Na skutek inicjatywy M-stwa Spr. Wewnętrznych (Centr. Biura Filmowego) celem zrealizowania odpow. filmu propagandowego zawiązała się w Warszawie spółka z ogr. odp. pod nazwą „POLSKA w FILMIE (Warszawa, ul. Chmielna 9. tel. 307-57), która będzie dokonywała zdjęć na całym terenie Rzeczypospolitej. Będą filmowane obiekty państwowe, społeczne, przedsiębiorstwa i zakłady przemysłowe oraz wszystko to, co może przedstawić charakterystyczne i dodatnie strony życia Polski. M-stwo Spr. Wewn., przesyłając powyższe do wiadomości, prosi o przyjęcie z pomocą w granicach kompetencji temu przedsięwzięciu, które niewątpliwie będzie miało doniosłe znaczenie propagandowe.

Informator o szkoln. schroniskach noclegowych

wydany na rok bież. przez M-stwo W. R. i O. P. został rozestany do szkół średn. państw. i pryw. oraz do inspektoratów szkolnych. W tyle pożytecznej akcji turystyczno-krajoznawczej posiada znaczenie doniosłe. Zwraca się uwagę na nowozałożone schroniska w Sromowcach Wyżnich (Pieniny) i Ojcowie.

Dostarczanie mieszkań naucz. szkół powsz. przez gminy.

Okólnikiem Nr. SS. 3118-1 z dnia 12 kwietnia 1929_r. M-stwo Spr. Wewn. zarządziło, co następuje:

W myśl obowiązujących w tym względzie przepisów gminy są obowiązane do dostarczania nauczycielom publicznych szkół powszechnych pomieszczeń mieszkalnych, za które mogą zasadniczo pobierać opłaty czynszowe. Doszło jednak do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że niektóre gminy żądają od nauczycieli publicznych szkół powszechnych zbyt wygórowanych czynszów za dostarczone im mieszkania. Wobec tego Ministerstwo Spr. Wewn. zauważa, że ze względu na charakter stanowiska i pracy nauczycieli, jako szerzycieli oświaty nie tylko szkolnej, co jest bezpośrednim ich obowiązkiem, ale także podejmowanej przez nich dobrowolnie oświaty pozaszkolnej oraz pracy na niwie społecznej, gminy, jako bezpośrednio zainteresowane w tej pracy nauczycieli, nie powinnyby z reguły żądać od nauczycieli czynszów za mieszkania, na wypadek zaś, gdyby te czynsze w wyjątkowych warunkach miały być pobierane, to nie powinny one, zdaniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w żadnym razie przewyższać w swej wysokości norm dodatków na mieszkanie otrzymywanych przez nauczycieli.

P.P. Wojewodowie wydali stosowne zalecenia tym względzie urzędom gminnym (magistratom).—

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

P. Prezydent Rzeczypospolitej zarządzeniem z dn. 13.IV.29 r. (Mon. Pol. № 94 z dn. 24.IV.29 r.) nadał po raz pierwszy „Złoty Krzyż Zasługi p. ŚWIERZOWICZOWI Janowi, dyrektorowi gimn. państw. im. M. Kopnickiej w Ostrogu, za zasługi na polu pracy oświatowej i kulturalnej.

P. Minister W. R. i O. P. dekretem z dnia 9 czerwca 1928 r. № 1 7399-28 mianował p. **Mieczysława Olszewskiego** naucz. 7 kl. publ. szkoły powsz. w Pruszkowie prow. zast. Inspektora Szkolnego w Dubnie.

P. Minister W. R. i O. P. dekretem z dnia 4 III.29 r. № II-5636-29 zamianował p. **Piotra Gaskę**, naucz. publ. szkoły powszechnej w Ropczycach, prow. zastępcą Inspektora Szkolnego w Równem.

P. Prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie delegował jako członka do Okr. Kom. Dyscypl. dla naucz. szkół Okr. Szk. Woł. w miejsce sędziego Rudolfa Krzeczowskiego, przeniesionego w stan spoczynku, p. **Franciszka LISA**, Sędziego Sądu Okr. w Równem

Pan Kurator O. S. Woł. mianował naucz. w szkolnictwie powszechnem:

w powiecie Dubleńskim: Salukową Marię 1 kl. szkoły w Kopaniu, Wandę Gromską 2 kl. szk. w Narajowie, Katarzynę Dąbrowską 2 kl. szk. w Chotyniu, Marię Iwaszczukównę 5 kl. szk. w Aleksandrii, Antoninę Rogowską 1 kl. szk. w Wolicy Strakłowskiej, Anielę Sowińską 2 kl. szk. w Granówce-Tarnówce, Władysławę Majkównę 1 kl. szk. w Dębinach, Rozalję Kuszykównę 2 kl. szk. w Wołkowjach, Marię Chołodyńską 1 kl. szk. w Wojniatcu, Eugenję Kurdzielównę 1 kl. szk. w Ludgardówce, Stanisławę Nowakównę 2 kl. szk. w Bokumnie, Stefanję Wojnarównę 1 kl. szk. w Narutówce, Marię Andruszkównę 3 kl. szk. w Tesłuchowie, Aleksandra Stasiuka 3 kl. szk. w Raczynie, Eugenję Joannę Jaroszewiczównę 3 kl. szk. w Małowie, Stefanję Głodzińską 2 kl. szk. w Iwanii, Michała Pabihuna 2 kl. szk. w Jarosławiczach, Marię Tokarzównę 2 kl. szk. w Jarosławiczach, Emilję Pasternakównę 1 kl. szk. w Krasilnie, Marię Stepaniukównę 2 kl. szk. w Drańczy Polskiej, Makarego Kańczuka 3 kl. szk. w Dobrowódce, Romanę Natalję Chromowską 2 kl. szk. w Długoszyjach, Zofję Teklę Makównę 2 kl. szk. w Dorogostajach-Wielkich, Eustachję Antoniukównę 2 kl. szk. w Kosarzewie, Bronisławę Michalikównę w Złoczówce, Teresę Szczerbanowiczównę w Zarudziu, Kociubównę Marię 1 kl. szk. w Krasilnie.

w powiecie Horochowskim: Otlję Bassechesównę 7 kl. szk. w Horochowie, Jurkównę Marię 2 kl. szk. w Mańkowie, Czajkowską Tatjanę 1 kl. szk. w Stydniu, Tauletzównę Marię 1 kl. szk. w Jeziercach, Terlecką Stefanję 2 kl. szk. w Biedowie, Bałandiukównę Zofję 1 kl. szk. w Zajęczycach, Iwańczukównę Julię 2 kl. szk. w Granatowie.

w powiecie Kostopolskim: Pałkównę Marię 1 kl. szk. w Stryju Rudni, Michalinę Majchrównę 1 kl. szk. w Hucie Bystrzyckiej, Olę Jarosławę Nasalską 1 kl. szk. w Lubaszy Wielkiej, Marię Antoniukównę 1 kl. szk. w Zalinie, Marię Jakubowską 1 kl. szk. w Wilji.

w powiecie Kowelskim: Franciszkę Stanisławę Szemdlównę 2 kl. szk. w Swiniarzynie, Stefanję Koziańską 1 kl. szk. w Lityniu, Helenę Radomską 3 kl. szk. w Lubitowie, Anielę Nyczównę 2 kl. szk. w Gruszówce, Teklę Werbunównę 1 kl. szk. w Rudni, Michalinę Słusarczukównę 1 kl. szk. w Kaszówce, Melanję Wisłocką 1 kl. szk. w Gradyssku, Zofję Stelmaszyską 1 kl. szk. w Parsku Małym, Florjana Unolda 2 kl. szk. w Gaju, Halinę Kubską 3 kl. szk. w Lubitowie, Adama Kogutiuka 1 kl. szk. w Zadybach, Janinę Gabajównę 1 kl. szk. w Wierzbicznie, Bojanowiczową Ewelinę 7 kl. szk. № 2 w Kowlu, Hubertównę Marię 1 kl. szk. w Jezioranach, Mierczukównę Annę 3 kl. szk. w Siedliszczach, Pankową Walerję 7 kl. szk. № 4 w Kowlu, Dobrzańską Stefanję 3 kl. szk. w Buceniu, Chemiczkównę Olę 1 kl. szk. w Podlisach.

w powiecie Krzemienieckim: Józefę Krawicką 7 kl. szk. w Nowym Wiśniowcu, Marię Simkównę 2 kl. szk. w Rydomlu,

w powiecie Lubomelskim: Zofję Schillerównę 1 kl. szk. w Grabowie, Dorę Dutkiewiczównę 3 kl. szk. w Podhorocnie, Jarosławę Miniównę 2 kl.

szk. w Pulmie, Helenę Czajkowską 2 kl. szk. w Starej Hucie, Antoninę Serednicką 2 kl. szk. w Maszowie.

w powiecie Łuckim: Antoniego Kozłowskiego 1 kl. szk. w Józefinie, Marię Szerszeniównę 1 kl. szk. w Motyszynie. Omyłką Olgę 1 kl. szk. w Chrasku, Majewską Antoninę 3 kl. szk. w Jeziorze, Zahuciankę Marię 1 kl. szk. w Wyszniowskiej Kolonii, Kepelmanównę Janinę 1 kl. szk. w Łukowie, Wasilewską Annę 1 kl. szk. Horodyszczach, Zabłocką Walerję 1 kl. szk. w Semkach, Musiałównę Stanisławę 7 kl. szk. № 4 w Łucku, Rabiankę Stanisławę 1 kl. szk. w Mychlinie.

w powiecie Rówieńskim: Joannę Biłykównę 1 kl. szk. w Kryłowie, Hilarego Malczewskiego 6 kl. szk. w Gródku, Antoniego Zielińskiego 1 kl. szk. w Amelinie, Gitle Leę Marguliesównę 7 kl. szk. № 3 dla izraelitów w Korcu, Bera Frenkla 7 kl. szk. № 3 dla izrael. w Korcu, Marię Annę Żukównę 6 kl. szk. w Glińsku, Zofję Florjanę Stankiewiczównę 5 kl. szk. w Basowym Kącie, Felicję Helenę Czerstką 5 kl. szk. w Hoszczy, Olgę Trojanównę 2 kl. szk. w Antonopolu, Mojżesza Stendla 7 kl. szk. w Klewaniu, Emilję Staniuchównę 1 kl. szk. w Hallerowie, Juljana Kowala 1 kl. szk. w Zeleźnicy, Elżbietę Piatnyciankę 1 kl. szk. w Bohdanówce, Władysława Pawlika 7 kl. szk. № 1 w Równem, Józefa Tomasza 1 kl. szk. w Glińsku, Annę Pańczyszynównę 2 kl. szk. w Hołownicy, Irenę Jadwigę Nodzwiską 1 kl. szk. w Wacławce, Franciszka Drozdowskiego 3 kl. szk. w Maikowie, Antoninę Powchównę 1 kl. szk. w Rzeczczy, Helenę Podsadecką 1 kl. szk. w Kleccie Małej, Zofję Kurłatowiczównę 1 kl. szk. w Nowosiółkach, Zofję Staszyszynównę 1 kl. szk. w Stawkach, Stefanę Kostiwównę 1 kl. szk. w Siniowie.

w powiecie Włodzimierskim: Wandę Holv 1 kl. szk. w Mozarze, Joannę Bilakównę 2 kl. szk. w Kałusowie, Irenę Kvirjanównę 3 kl. szk. w Świczowie, Juljana Kucównę 1 kl. szk. w Bobiczach, Kapkównę Helenę 3 kl. szk. w Świczowie.

w powiecie Zdobunowskim: Marię Smietaniankę 6 kl. szk. w Białasowie.

ZWOLNIENI na podstawie końcowego ust. art. 68 ustawy o stos. służb. nauczycieli z dnia 1 lipca 1925 r. (samowolne uchylenie się od służby) powiat RÓWNE: Bogucki Roman. naucz. szk. powsz. w Cecylówce gm. Tuczyń; powiat DUBNO: Szulcówna Joanna. naucz. szkoły powsz. w Wolicy Strakłowskiej **ZWOLNIENI z URZĘDU:** pow. ŁUCK: Krupa Alojz. naucz. 1 kl. szk. w Światyczach z dniem 31.V.29 r.; pow. RÓWNE: Teszner Tadeusz. naucz. 3 kl. szk. w Bugraniu z dniem 31.VIII.29 r.; pow. WŁODZIMIERZ: Grad Hersz. naucz. 7 kl. szk. w Uściługu z dniem 31.VII.29 r.; Kluczkówna Tekla. naucz. w Michalu, gm. Chotiaczów. **ZWOLNIENI NA WŁASNĄ PROŚBĘ:** w powiecie DUBIEŃSKIM: Stanisław Milczanowski. naucz. 1 kl. szk. w Krasilnie; w pow. KOWELSKIM: Maria Swiderska. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Podlisach, Miron Mickiewicz. naucz. 7 kl. szk. powsz. № 3 w Kowlu; w powiecie KRZEMIENIECKIM: Marja Rudowska. naucz. 2 kl. publ. szk. powsz. w Łosiatynie; w powiecie ŁUCKIM: Bogacka Genowefa. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Horodyszczach, Tadeusz Turczański. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Józefinie, Solska Władysława. naucz. 1 kl. szk. w Chrasku z dniem 7.II.29 r., Zabotinowa Zofia. naucz. 1 kl. szk. w Harajmówce z dniem 31.III.1929 r., w pow. RÓWIŃSKIM: Marja Swiszczowska. naucz. 7 kl. szk. w Równem. **PRZENIESIENI** naucz. szkół powszechn.: z pow. HOROCHOWSKIEGO Lisowski Antoni, p.o. kier. 6 szk. w Drużkopolu na st. kierow. 7 kl. szk. w Horochowie, z pow. KOSTOPOLSKIEGO: Trędowiczówna, Anna 1 kl. szk. w Podrałowce, z pow. LUBOMELSKIEGO: Fedyszynowa Jadwiga. naucz. 5 kl. szk. № 2 w Lubomli, z pow. ŁUCKIEGO: Matej Michał. naucz. 1 kl. szk. w Marjanówce-Boguszówce, Jakobschy Kazimierz. naucz. 1 kl. szk. w Majdanie Komorowskim, Dmitr Barczuk. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Hawczycach do 1 kl. szk. powsz. w Mykowie, pow. Łuckiego, Stefanja Zielińska. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Kopczu Czeskim do 7 kl. szk. powsz. w Kiwercach, pow. Łuckiego, z pow. KOWELSKIEGO: Józefa Wronowowa. naucz. 3 kl. szk. powsz. w Lubitowie do 4 kl. szk. powsz. w Cumanu, pow. Łuckiego, Marjan Stawnicz. naucz. 2 kl. szk. powsz. w Graszówce do 7 kl. szk. powsz. w Maciejowie, pow. kowelskiego, Justyna Fedorukówna. naucz. 3 kl. szk. powsz. w Różynie do 1 kl. szk. powsz. w Zdomyślu, pow. kowelskiego; z pow. KRZEMIENIECKIEGO: Józefa Cichocka. naucz. 1 kl. szk. powsz. w Młynowcach do 2 kl. szk. powsz. w Szpiłkołach, pow. krzemienieckiego.

Z pow. RÓWIEŃSKIEGO Eustachy Pocztowy, naucz. 1 kl. szk. powsz. w Rzeczczy do 3 kl. szk. powsz. w Basowym Kącie: pow. Rówieńskiego; z pow. WŁODZIMIERSKIEGO: Gawalkówna Helena, naucz. 1 kl. szk. w Stanisławowie, do 1 kl. szk. powsz. w Pułhanach, Wincenty Sułek, naucz. 1 kl. szk. powsz. w Janiewiczach do 7 kl. powsz. we Włodzimierzu; z pow. ZDOLBUNOWSKIEGO: Jan Maryniak, naucz. 2 kl. szk. powsz. w Mogilanach do 2 kl. szk. powsz. w Pięciogórach, pow. Zdobunowskiego; z woj. WARSZAWSKIEGO: Marja Chmielówna, naucz. 7 kl. szk. powsz. w Skierniewicach do 7 kl. szk. powsz. w Ostrogu pow. Zdobunowskiego, Stefania Wiwczarukowa, naucz. 7 kl. szk. powsz. w Mławie do 7 kl. szk. powsz. w Ostrogu p. Zdobunowskiego; z pow. KARTUSKIEGO: Smiech Jan, naucz. 3 kl. szk. powsz. w Klukawej-Hucie do 2 kl. szk. w Brykowie, pow. Równe.

PRZENIESIENI w STAN SPOCZYNKU: 1) Malinowski Mikołaj, naucz. gimn. państw. w Równem z dn. 1-X 1928 r. 2) Dubińska Marja naucz. gimn. państw. w Dubnie z dn. 1-IX 1928 r. 3) Pilipienkówna Zofja, naucz. szk. powsz. w Polanach pow. Kostopolski z dn. 1-IX 1928 r. 4) Laderman Krzysztof, naucz. szk. powsz. w Józefinie, pow. Łuckiego z dn. 1-IX 1928 r. 5) Kostyrkim-Filip, naucz. szk. powsz. w Zdobicy, pow. Zdobunowskiego z dn. 1-IX 1928 r. 6) Hłyba-Hłybowicz Lew, naucz. szk. powsz. w Białoszowie. pow. Zdobunowskiego z dn. 1.VIII.1927 r.

Przyjęto na nauczycieli kontraktowych:

w pow. DUBIEŃSKIM: Ordanowską Wierę do 2 kl. szk. w Brikiwiczach, w pow. RÓWIEŃSKIM: Powchównę Antoninę do 1 kl. szk. powsz. w Rzeczczy, w pow. ZDOLBUNOWSKIM: Michniewską Kazimierę do 7 kl. szk. Nr. w Ostrogu.

Z m a r t i:

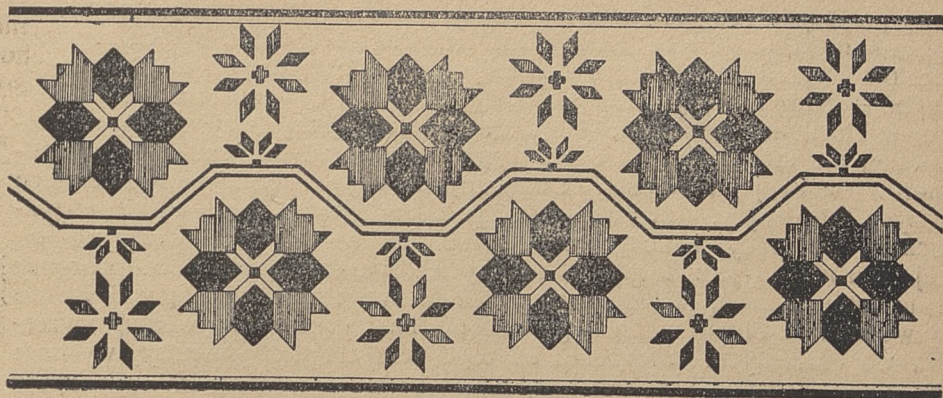
Bereźniczka Stanisława, naucz. szk. powsz. w Starej Wyźwie, pow. Kowel dn. 17.II.29 r. Wątorski Alfred, naucz. gimn. państw. we Włodzimierzu, dnia 6 maja 1929 r.

Sprostowanie:

W Dz. Urz. Kur. Nr. 3-54 z marca 1929 r. na str. 85 wystawiono mylnie w pozycji „przeniesieni w stan spoczynku“ naucz. 1 kl. szk. w Sławkach, Równe, Sahajdakowską Aleksandrę, która winna figurować w poz. „przeniesionych w stan pozasłużbowy“.

Podziękowanie.

Dowództwo 13 Dywizji Piechoty w Równem na wniosek Dowództwa 43 p. p. Legjonu Bajończyków w Dubnie nadesłało do Kuratorjum podziękowanie p. PAWŁOWI NYCZOWI, kier. 7 kl. szk. powsz. w Dubnie oraz delegowanym przez niego siłom nauczycielskim za fachową i wydatną pracę na kursie dla podoficerów zawodowych i nadterminowych, oraz w przymusowym nauczaniu szeregowych w zakresie szkoły powsz.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Najogólniejsze zarysy pracy wychowawczej opiekuna klasy.

W codziennem naszym życiu szkolnem dość często spotykamy się wśród nauczycielstwa z narzekaniem na wychowawstwo. Sporządzanie planu wychowawczego oraz sprawozdania z jego wykonania na początku, w półroczu, czy przy końcu roku szkolnego wywołuje częstokroć zdanie: „wszystko dobrze—ale to wychowawstwo!“ co tu pisać?“ Dlaczego? — Bądźmy szczerzy! Oto dość znaczny procent wśród nas jest jeszcze takich, dla których nauczyciel i wychowawca to dwa typy odrębne, to dwaj ludzie nic wspólnego z sobą nie mający, a przeto nie spojeni w jedną jaźń pedagoga. I choć dziś literatura pedagogiczna rozbrzmiewa potężnie hasłami: „niema nauczycie'li i wychowawców, lecz ideałem współczesnym jest nauczyciel—wychowawca“, dla wielu z nas to pojęcie jest jeszcze obce i wielu z nas przyznaje się otwarcie, że wychowawstwa prowadzić nie umie. Szukajmy przyczyn tej nieumiejętności. Są one trojakie. Z lektargu niewoli budząca się do życia szkoła polska powołała w swe mury rozległe rzesze pracowników, wśród których stawali do warsztatu nauczycielskiego ludzie bez należytego przygotowania fachowego, bez odpowiedniego nastawienia psychicznego, mając na oku zdobycie chleba i codzienny byt materialny. W ciągu dziesięciolecia istnienia szkoły polskiej znaczny już nastąpił odpływ tego elementu, lecz wobec braku sił dość pokaźny jeszcze odsetek tegoż pracuje na niwie nauczycielskiej. Dla tych ludzi nauczyciel-wychowawca to twór nowy, niezrozumiały; nie mogą się go bowiem doszukać w swoich wspomnieniach szkolnych, owianych piętnem szkoły zaborczej, gdzie tak często typ nauczyciela zlewał się w jedno z typem wrogiego młodzieży policjanta. Ideału więc współczesnego pedagoga wśród tych nauczycieli doszukać się niepodobna. A

dalej przyczyna druga. Dzisiejsza szkoła polska, jako organizm nowy, nie wychowała sobie jeszcze nauczycieli. Rekrutują się oni z byłych wychowanków i pracowników szkół zaborczych, szkół, w których nie stykali się (chyba w warunkach wyjątkowych) z życzliwością i rodzinnem niemal sercem w stosunku do ucznia, więc znowu dzisiejszej swej pracy wychowawczej nie mogą w większości wypadków oprzeć na szukaniu pierwowzorów w swej przeszłości. Dołączmy do tego najbliższe na ziemiach naszych lata wojny, które u niejednego z nas spowodowały wyłom w rozpoczętej już pracy nauczycielskiej, lub też w studjach dążących do niej. Wśród tej jednak grupy nauczycielstwa dzisiejszego nie wszyscy zdają sobie sprawę, jakimi drogami braki swe uzupełnić mogą: dojść do wytworzenia z siebie wzorowego nauczyciela-wychowawcy według wymogów współczesnych. W dążeniu do tego celu na plan pierwszy wysunąć się musi samokształcenie przez lekturę i refleksyjne do niej ustosunkowanie. A powiedzmy sobie szczerze, że czytelnictwo wśród nas nie kwitnie. Ustawiczne reklamowania stojących w magazynach księgarskich całych szeregów dzieł pedagogicznych o pierwszorzędnej wartości, ciągle nawoływania do ratowania zamierających już prawie wobec braku środków pism pedagogicznych (weźmy choćby tylko Muzeum) są tego niezbitym dowodem. Jakże często my, nauczyciele, co tak stanowczo wymagamy od młodzieży poważnej lektury, rozumiejąc jej wartość naukowo-wychowawczą—w odniesieniu do siebie postulat tego nie wypełniamy, pedagogicznym ruchem wydawniczym zgoła się nie interesujemy i dopiero z zasłyszanego jakiegoś referatu współkolegi, z nakazanych urzędowi posiedzeń dydaktycznych Rady Pedagogicznej dowiadujemy się o istnieniu takiego, czy innego kierunku lub prądu dydaktyczno-wychowawczego. Przyczyny trzeciej tak częstego niezrozumienia i nieumiejętności w pracach wychowawczych szukać należy w braku talentu pedagogicznego. Śmiało twierdząc, że uzdolniony do pracy nauczycielskiej kandydat talent ten posiadać musi—musi czuć w sobie tlejącą iskrę intuicji wychowawczej, która, po latach praktycznego wyrobienia, żywszym, bądź słabszym zapłonie płomieniem. A jeśli tego talentu w sobie nie odczuwamy, jeśli pracy wychowawczej nie rozumiemy i nie kochamy, to uświadomijmy sobie w najszybszych tajniach naszej duszy, żeśmy w wyborze swego zawodu poszli drogą nieodpowiednią i skoro cofnąć nam się z niej już nie sposób, to czynmy wszystko, by nie być w tyle za innymi: chciejmy móc.

Ze wychowawstwo jest pracą w życiu szkolnem trudną, że wymaga talentu i szczerego się jej oddania dla pomyślnych wyników, rozumie to każdy z nauczycieli, który przyjęty na się obowiązek wychowawczy, a raczej opiekuna klasy, starał się traktować poważnie. Z doniosłości tegoż zdawano sobie dobrze sprawę w dobie przed ustawą sanacyjną, gdzie 6 godzin uposażenia wliczano za wychowawstwo.

Podstawą dla prac wychowawczych musi być należyte ustosunkowanie się nauczyciela do młodzieży. Nie jest bowiem rzeczą obojętną, z jakim uczuciem przychodzimy do uczniów. Od tego uczucia w znacznej mierze zawisło powodzenie wszystkich naszych wysiłków. Wychowawcą najgorszą, najbardziej rozhułakaną klasę przeorze we wręcz odmienną,

wzorową, jeśli młodzież czuć będzie u niego miłość dla siebie.

A jeśli na miłość wobec młodzieży zdobyć się nie potrafimy, jeśli jej losy nas nie interesują, jeśli, co gorsza, patrzymy, na nią nieufnie i obdarzamy niechęcią lub wręcz nienawiścią, to nie bierzmy na się obowiązków opiekuna klasy, bo praca ta nie da nam satysfakcji ani radośnego zadowolenia, lecz wykopie tylko przepaść między nami a młodzieżą i stworzy dwa wrogie obozy. Życzliwość i miłość wzajemna to fundament pracy wychowawczej opiekuna klasy. Obejmując wychowawstwo, trudno nam od razu zorjentować się w materiale uczniowskim, więc nieraz długie miesiące płyną, nim go zbadamy.

Tu niezmiernie ułatwia zapoznanie się z klasą ankietą. Przez danie zaraz na początku roku szkolnego zapoznamy się ze stanem fizycznym, materialnym, zamiłowaniem, z obawami i przyczynami tychże w związku z pracą szkolną, potrzebami młodzieży i t. p.

Jednak, by ankietą była faktycznym odbiciem młodzieży, nie zaś jej sprytną czy kłamliwą autostylizacją, należy odpowiednio ustosunkować wypowiadających się i nastroić na nutę szczerości.

Nie zastąpi oczywiście ankietą bezpośredniego zapoznania się z młodzieżą drogą możliwie najczęstszego z nią obcowania, oraz rozmów z każdym uczniem z osobna, nie zastąpi koniecznego dla wniknięcia w środowisko wychowanków zwiędzania ich mieszkań i to nie tylko oficjalnych stancji, lecz i domów rodzicielskich, która to czynność opiekuna klasy, acz uciążliwa, winna się znaleźć w każdym racjonalnym planie wychowawczym nauczyciela—ideowca.

Jedna taka wizyta przyniesie mu znacznie więcej spostrzeżeń i wskazówek dla dalszej pracy nad wychowaniem, niż nieraz kilkoletnia nawet codzienna styczność z nimi w szkole. Wiemy, że rodzice, zrazu sztywni, bo do wizyt nauczyciela-wychowawcy nieprzywykli, gdy spostrzegą największą troską o ich dziecko tchnące intencje, wyzbywają się pierwotnego ustosunkowania już po paru minutach i odkrywają przed nauczycielem dobro i zło, zalety i wady dziecka, prosząc o zwrócenie na nie uwagi.

W układaniu planu wychowawczego jakież środki wysuną się na plan pierwszy? Przedewszystkiem t. zw. godziny wychowawcze, które spędzamy na obcowaniu z młodzieżą, na uplanowanej pogadance czy rozmowie na tle zjawisk życia szkolnego. Taka godzina wychowawcza, systematycznie raz w tygodniu odbywana, winna być wyżyłskana przedewszystkiem na cele pogadanek obmyślanych i tworzących logiczne ogniska całego ich łańcucha. I nieraz się słyszy, że „to inowacja zbyt uczynna, że brak tematów do nich, bo niema o czem mówić tak często z młodzieżą“. Takiego ustosunkowania do pogadanek nie spotkamy u nauczyciela, dla którego praca wychowawcza jest potrzebą duszy. On będzie miał tematów zbyt wiele do dyskusji ze swoją klasą, tak że często nie zmieści ich w ramach 1 godziny tygodniowo i kontygent ich zwiększy. Dwa typy pogadanek znaleźć mogą miejsce na godzinach wychowawczych: 1) krótki 15 minutowy reterat ucznia na tle

wskazanej lektury dostarczy materiału dla dyskusji. Tu świetny punkt wyjścia dla rozwijania znajomości form towarzyskich i teoretycznego uzasadnienia ich konieczności, tu pole dla analizy krytycznej etyki uczniowskiej, tak swoistej częstokroć, tu miejsce dla krótkiej lektury zamiast referatu i omówienia tej lektury zależnie od stopnia rozwoju młodzieży, mającej pobudzić refleksję i dostarczyć paliwa dla myślowego przeżucia i przetrawienia; 2) rozmowa z młodzieżą, gdzie omówimy jakieś ciekawe szkolne czy pozaszkolne zdarzenie, oglądane z młodzieżą przedstawienie, film, lub zwiedzany na przechadzce warsztat pracy—przeczytamy coś interesującego z gazet, czy czasopism. Porą letnią można pogadanki takie połączyć z bliższą przechadzką lub dalszą nawet wycieczką, a wówczas młodzież podwójną korzyść odnosi.

Przerzućmy się teraz na teren codziennych zajęć szkolnych młodzieży. Na lekcjach styka się ona nie z jednym opiekunem klasy, lecz każdy przedmiot stawia przed nią innego nauczyciela. Błędem więc byłoby, gdyby opiekun klasy dbał tylko o poznanie i zacieśnienie węzłów między sobą a uczniami, nie myśląc o swych współkolegach. Ileż tarć, nieporozumień, uraz, niechęci, uprzedzeń, należeć będzie do smutnej przeszłości, gdy opiekun klasy wprowadzi w wewnętrzne życie swej klasy konferencje, czy pogadanki, zapraszając na nie wszystkich jej nauczycieli i uczniów. Mogą one mieć dwojaki charakter: 1) bardziej oficjalny i urzędowy, gdy, po zagajeniu przez opiekuna klasy, lub dyrektora, każdy nauczyciel omówi stosunek uczniów do swego przedmiotu, dając młodzieży możność swobodnego wypowiedziania się i poruszania swoich pretensji na tle jego wymogów czy form nauczania, 2) zupełnie swojski, serdeczny, gdy ze zgrupowanymi w sali nauczycielami każdy uczeń będzie mógł szczerze, poufnie porozmawiać, dowiadując się o swych brakach, wyjaśniając to lub owo.

By wzajemną znajomość obu stron pogłębić, dobrze jest przynajmniej raz w roku czy półroczu urządzić zebranie towarzyskie wszystkich uczniów klasy i jej nauczycieli, będzie to jeszcze jedna jakoby forma omawianych wyżej konferencji klasowych. Na zebraniach takich młodzież będzie odgrywać rolę gospodarzy i musi przygotować sobie odpowiedni program, by uniknąć znudzenia obecnych przykrą bezplanowością.

Jeśli chodzi o współdziałanie młodzieży w pracy wychowawczej uad nią, to świetną usługę oddać może samorząd czy gmina klasowa. Z pośród młodzieży drogą wyborów wyłoniony zarząd z wójtem na czele, w ustawicznym kontakcie będący z opiekunem klasy, rozwija działalność mającą na celu zaprawienie uczniów do życia społecznego, życia zbiorowego. Karność wewnętrzna klasy, ujęta w ramy obmyślonego i ułożonego przez zarząd gminy regulaminu, podnosi się znacznie, gdy nastroimy młodzież na nutę poważną w stosunku do organizacji samorządowej. Doświadczenie uczy, że najczęściej wyroki sądów gminnych są rzeczowe, stanowcze, realne i sprawiedliwe, czem zdumiewają częstokroć starszych. Po upływie kadencji składane zgromadzenia społeczeństwa starszego z ostatnim głosem Komisji Rewizyjnej, uczą młodzież odpowiedzialności za

swe poczynania, które zaczyna ona wykonywać celowo w myśl ułożonego poprzednio planu. O samorządzie klasowym napisano już tomy i jeszcze tomy o nim powstana, lecz pamiętać musimy, że, aby dał realną korzyść wychowawczą, musi stanowić ogniwo w łańcuchu samorządu ogólnoszkolnego. A jeśli ten ostatni funkcjonuje sprawnie, pobudza w tymże kierunku działalność gminy-klasy, która przestaje być partykularnem życiem własnej skorupki, lecz czuje się częścią w społeczności szkolnej w gromadzie. Taktowny nauczyciel-wychowawca nie uzna gminy swej klasy za „rząd w rządzie“ i zawsze potrafi znaleźć granicę między swymi kompetencjami, a zarządem gminy.

Oto najogólniejsze wytyczne dla poczynañ wychowawczych opieku-
nia klasy.—

H Y G R O M E T R

I jego zastosowanie do potrzeb szkolnictwa.

Część fizyki kuli ziemskiej, a w szczególności atmosferologii, mającej za zadanie oznaczanie ilości pary wodnej w atmosferze, nosi nazwę hygrometrii.

Rozróżniamy wilgotność względną i bezwzględną. Przyrządy służące do oznaczania wilgotności powietrza, zowią się hygrometrami. Znane są również zabawki prymitywnie skonstruowane w rodzaju kapucyna, któremu kaptur zakrywa na wilgoć głowę, otwiera parasol, lub zabawki w rodzaju figurek nasyconych chlorkiem kobaltu i zmieniających w wilgotnem powietrzu barwę na różową. Przyrządy te, jako nie mające podziałki, zowią się hygroskopami. Są to wszakże tylko zabawki, nie mające znaczenia. jako hygrometry, a również w przepowiadaniu przyszłego stanu pogody wartości nie mają.

Obserwacje nad stanem atmosfery składają się zwykle z trzech zasadniczych procesów: określania temperatury, ciśnienia barometrycznego, i wilgotności powietrza. Temperatura określa się przy pomocy termometru, ciśnienie przy pomocy barometru, wilgotność zaś—hygrometru.

Termometry i barometry są dosyć rozpowszechnione: czego nie można powiedzieć o hygrometrach, rozporządzają bowiem niemi jedynie dobrze urządzone pracownie fizyczne i stacje meteorologiczne.

Program gimnazjum państwowego mówi że: „przez cały rok należy prowadzić najprostsze obserwacje meteorologiczne za pomocą obrazowego zapisywania pogody“ i t. p. A dalej „uczniowie z klasy 1-ej i 2-ej notują systematycznie spostrzeżenia meteorologiczne, temperaturę, wilgotność powietrza, wysokość i częstość opadów“ i t. p.

Prowadzenie obserwacji meteorologicznych natrafia jednak na pewne trudności ze względu na brak odpowiednich przyrządów.

Powyższe względy skłaniają mię do podania sposobu wykonania dość znośnego hygrometru dla ustalenia wilgotności bezwzględnej, który to przyrząd może mieć zastosowanie w szkolnictwie oraz u amatorów meteorologów.

Zasada urządzenia tego prymitywnego przyrządu oparta jest na

właściwości skręcania się i rozkręcania spiralnie zwiniętej tasiemki papieru, w zależności od większej, lub mniejszej wilgotności otaczającego powietrza. Zewnętrzna powierzchnia tasiemki winna być przy tem pokryta nieprzenikliwą dla wilgoci substancją.

Szczegóły urządzenia są następujące: Należy wyciąć z cienkiej brystolskiej tektury pasemko, mające 6 m/m szerokości i 160 m/m długości.

Nawijamy pasemko spiralnie na ołówek w ten sposób, by odległości pomiędzy zwojami wynosiły 2-3 m/m poczem umacniamy na ołówku końce pasemka przy pomocy nici lub kółek gumowych, jak wsk. rys. 1.

Następnie pozostawimy je w takim stanie na kilka dni w suchym miejscu. Skoro pasemko wyschnie zupełnie, pokrywamy go na zewnątrz rozczytnym gumilaku, lub zwykłego lakieru, dajemy wyschnąć, pokrywamy znów i suszymy w ciągu tygodnia.

Po tych zabiegach możemy zdjąć pasemko z ołówka. Zachowa ono kształt spiralny i umożliwi przystąpienie do urządzenia samego przyrządu.

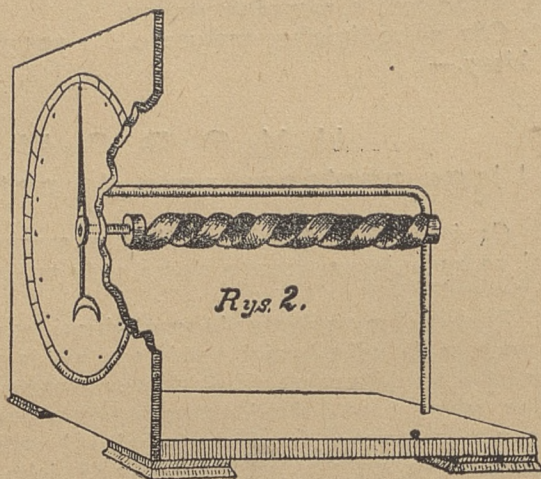
Na obu końcach sprężyny wklejamy krążki korka. Jeden z korków nadziewamy na zgięty pod kątem drut i umocowujemy go w podstawie i cyferblacie, jak wskazuje rys. 2-gi. W drugim umocowujemy drewniany sżyfcik, swobodnie przechodzący przez otwór w środku cyferblatu. Na sżyfcie zostaje umocowana lekka wskazówka.

Po umieszczeniu przyrządu w miejscu możliwie suchem i ogrzanem (na placu) oznaczamy punkt, na którym się wskazówka zatrzyma przez O. Następnie umieszczamy przyrząd w atmosferze nasyconej parą (nad imbrykiem) i oznaczamy punkt zatrzymania się wskazówki przez cyfrę 100, poczem cały łuk od 0 do 100 dzielimy na 20,50 lub 100 równych części. Lepiej jest, oczywiście, robić podziałkę na naszym instrumencie, posługując się dokładnym hygrometrem. W takim razie przy pomocy powyższego przyrządu, nie bacząc na jego prymitywizm, można będzie wykonywać stosunkowo poważne obserwacje.

E. DOKOWSKI, Kowel.

Rys. 1.

Rys. 2.

Przenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Nr. pojed. 60 gr. Konto P.K.O. Nr. 30365.

Adres Redakcji i Administracji: RÓWNE, WOŁ. KURATOR JUM.

Drukarnia I, Feigla i B, Litwakowej Równe, XIII-tej Dywizji 2.